

## Utišení bouře

Převod materiálu

Iva Květonová

Pořadí v lekci

7

### **Téma**

Zasetá setba odolá (víra odolá), jen jí věřit v bouři

### **Cíl**

Děti pochopí, že součástí života každého člověka (křesťana nevyjímaje) jsou i různé těžké situace. V takových chvílích pomáhá víra, že nejsme na všechno sami, že se máme o koho opřít.

Víra není hotová věc, je potřeba o ni zápasit každý den.

---

## **Pro učitele**

Biblický text: Mk 4,35-41

### **Výkladové poznámky**

**Moře:** Zde myšleno Galilejské jezero (další varianty názvu Genezaretské, Tiberiadské či Kineretské moře), největší vodní plocha ve vnitrozemí, zásobárna pitné vody, místo častých bouřek.

Moře obecně je v Bibli vnímáno negativně jako místo, kde vládne chaos, sídlo zla a netvorů, protibozských sil.

Marek ukazuje, že vydat se na cestu víry znamená jít i po kamenech, v bouři, v dešti. Není to nic pohodlného. Bouře i ty životní se nevyhýbají ani Ježíšovým vyznáváním. Obraz Ježíše a jeho učedníků plavících se na rozbouřeném moři se stal obrazem pro církev.

**Bouře** je považována za akci Boží, často v kontextu jiných meteorologických a katastrofických jevů. Bývá kulisou Božích trestů a zásahů. Ovšem Bůh může také před bouří ochránit.

**Spánek:** Boží dar, příznak důvěry v Boha, naopak není dopřán člověku sužovanému výtkami svědomí.

**Mistě, tobě je jedno, že zahyneme?** Ve slovech zoufalých učedníků můžeme slyšet výtku. Zároveň však i ve světle následujících Ježíšových slov lze slova učedníků chápat tak, že v tuhle chvíli ještě nemají zažito, že Ježíš je Pánem. Oslovují ho „Mistě“ jako toho, kdo je uří, ne „Pane“ jako toho, kdo zachraňuje.

**Zmlkni, utiš se!** Ježíš je ten, kdo dává řád, komu se podřizují i démoni a síly zla. Nabízí se zde paralela k Žalmu 107,23-30 „...utíšil tu bouři, ztichlo vlnobití...“. Ježíš dělá to, co na mnoha místech Starého zákona dělá Hospodin. Zachraňuje z tísně.

**Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?** Tam kde není víra, je místo pro strach. Věřit znamená mít důvěru, která jde s Ježíšem až na dno. Učedníci jsou vybaveni „teorií“ — Ježíšovými slovy (a taky uzdravujícími zázraky), ale ta je k víře ještě úplně nepřívedla. Příběh o utišení bouře můžeme vnímat jako hodinu praxe,

která následuje po teoretické hodině. Jako kdyby bylo potřeba nejen slyšet a vidět, ale také zakusit na vlastní kůži. Mohu si myslet, že mám víru, ale ukáže se to teprve tváří v tvář životním bouřím.

**Veliké ticho:** velký kontrast k rozbouřenému moři, chaosu. Ticho jako bezpečí, řád, potence pro vnímání Božího tichého hlasu.

**Veliká báze?:** Ve světle víry se strach mění v báze?. To je velký posun. Báze? znamená mít v úctě, respektovat.

## Úskalí

Příběh by mohl svádět k tomu, že by děti vnímaly Ježíše jako mocného člověka (Harryho Pottera mají plnou hlavu), který odhazuje každé nebezpečí. Spíš poukázat na to, že ani vztící člověk nemá bezproblémový život, že na tom není líp než nevztící. Má ale něco navíc. Má víru, která dává člověku jistotu, že není na všechno sám, ani na problémy.

## Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se... podle Marka a podle Matouše*. Benešov: Eman, 2009

Mrázek, Jiří: *Evangelium podle Matouše*. Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností, 2011

Odkazy na starší přípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

---

## Pro děti

### Předškoláci

Sedíme v kruhu, uprostřed na zemi modrá látka (papír, šátek, cokoli). Co vám ta barva připomíná?

Pluli jste někdy po vodě? Na lehátku? Na lodi, na člunu? Trošku se to houpe, a když fouká vítr a dělají se vlny, tak se to houpe víc a víc.

Vyzkoušíme si to. Stoupněte si, rozkroťte nohy, zavěťte oči a představte si, že jste na lodi někde na moři. Zkuste se kolíbat, pohupovat se z jedné nohy na druhou. (*Pusťte předem připravený zvuk moře, třeba z telefonu.*)

Člověk může mít strach, když se loď moc houpe. Může spadnout.

Co myslíte, bylo by lepší, kdybychom se jeden druhého chytili? Zkusme to udělat. Stoupneme si do kruhu, chytíme se kolem ramen. Zvuk moře nepřestává. Je to takhle lepší, když vedle sebe někoho máme a můžeme se ho držet?

Sedneme si zpátky na svá místa, zase zavěťme oči, zvuk moře ztlumíme, aby naše vyprávění lehce podbarvoval, a vyprávíme příběh.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Pojďte, přeplavíme se ještě dneska přes jezero na druhý břeh.“

A tak se nalodili na jednu z rybářských lodí, co kotvily u břehu, a vydali se přes jezero. Byl už večer a všichni byli unavení. Jak se loď kolébala na vlnách, Ježíš brzy usnul.

Najednou začal foukat vítr a pořádku sílil. Lož se začala nebezpečně naklánět. Do toho se spustil silný déšť a lož se začala plnit vodou. Nikdo nevěděl, kam plují, ztratili směr, na druhý břeh nebylo vůbec vidět. Přitom většinou ušedníci byli zkušené rybáři. Uměli ovládat lož, vyznali se v proudech větru a v bouři pluli už mnohokrát. Jenže tentokrát to vypadalo špatně. Lož už byla skoro plná vody a hrozilo, že se co chvíli začne potápět. Ušedníci si nevěděli rady a byli vystrašení k smrti.

A Ježíš, ten pořádku klidně spal.

Ušedníci s ním začali a křičeli: „Ježíši, tobě je jedno, že umřeme?“

Ježíš se probudil a zavolal: „Zmlkni, utiš se!“

V tu ránu nastal úplný klid. Větr se utišil a moře bylo jako zrcadlo.

Pak se Ježíš zeptal ušedníků: „A proč jste tak vystrašení? Zapomněli jste, že Pán Bůh se o vás postará, a že se na něho můžete spolehnout?“

Ušedníci na Pána Boha na chvíli zapomněli, a tak měli obrovský strach. Nakonec si ale vzpomněli, že mají hledat pomoc u Ježíše, a ten je zachránil. A tak i my, když se bojíme, můžeme se modlit k Pánu Bohu. Jako modlitbu třeba zpívat písničku (zaspívejte první sloku z písně *Někdo mne vede za ruku*).

## Aktivita

Na modrou látku položte lavor s vodou. Rozdejte dětem papíry, poskládejte jednoduchý tvar ložky a použijte s dětmi po vodě.

Varianta: Vytvořte ložky z korkových zátek. Tyto zátky spojte k sobě gumičkami nebo tavnou pistolí jako vor (raději použijte dva kusy gumiček), doprostřed zapíchněte plachtu, vyrobenou ze špejle a papíru (plachtu si mohou děti vyzdobit dle fantazie) a hotovo.

**Pomůcky:** Velká modrá látka, lavor s vodou, barevné papíry, nůžky, přehrávač hudby nebo telefon, korkové zátky, gumičky nebo tavná pistole, špejle.

## Mladší školní děti

Z čeho míváte strach? (Bubáci, tma, být sami, ztratit se, lézt někde do velké výšky... K vytipovaným odpovědím si připravte mžete připravit i obrázky, nebo doložit kartami *Obrazy života* nebo *Dixit*. Nechte nejprve děti obrázek vybrat.)

Co vám proti strachu pomáhá?

Zkusme si strach ukázat, představit si, co s námi dělá.

Připravíme si „padák“: Chyťte se všichni obvodu padáku (prostěradla, stanového tropika) tak, aby byl padák napnutý, postupně zkoušejte společným pohybem látky, jak vypadá klid, nervozita, malý strach, obrovský strach a zase klid.

**Pomůcky:** Karty *Obrazy života* nebo *Dixit*, padák (prostěradlo či tropiko ze stanu).

## Starší školní děti

*První krok — uvedení do tématu:* Víra jako semínko, které se ujalo, ale působí na nás slunce, vítr, sucho, moc deště (přibíhá o utišení bouře).

*Druhý krok: Jaká „bouřka“ v našem životě by mohla naši víru zviklat? Společná aktivita: připravený velký arch papíru představující moře s lodí (naš život) uprostřed. Kolem okraje papíru s lodí rozprostřít obrazové karty. Pustit příjemnou hudbu a nechat děti, aby chodily kolem po předem dohodnutou dobu, přemýšlely, co může ohrozit jejich víru, a vybraly si jednu až dvě karty k této otázce. Varianta: Nabídněte papírové proužky, na které bychom určité doby mohou děti napsat heslovitě, co může ohrozit jejich víru.*

*Třetí krok: Každý postupně položí svůj obrázek (nebo popsaný proužek) na vodní plochu, může říct, co pro něho znamená obrázek, který si vybral.*

*Čtvrtý krok: Společně přemýšlejte, co lze naložit na loď (čím máme vyzbrojit náš život), aby se nepotopila, aby nás životní trable neshodily do bahna.*

*Pátý krok: Přetřete proužek o utišení bouře z Bible.*

**Pomůcky:** Balicí papír, proužky barevných papírů, karty *Dixit*, *Obrazy života* nebo jiné obrázky.

## Přesah

Na základě příběhu by se dalo mluvit o církvi v dějinách, o utrpení křesťanů v některých zemích v dnešní době. Spíše než téma pro děti, téma pro mládež, dospělé. Teba při setkání mládeže, víkendovém pobytu sboru apod.

---

## Liturgie

### Biblický text k zapamatování

*Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podporovat pravici své spravedlnosti. (Iz 41,10)*

### Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme přijali, je základem, na němž stojíme. Skrze ně docházíme spásy — vždyť jsme přece neuvěřili nadarmo.“

Zpěv písně *V království Božím místa dost* (SV 359).

### Okénko do bohoslužeb

Jednou za evangelistou Markem přišla holčička ze sboru s těžkou hlavou. Dívala se totiž s rodiči na zprávy a tam mluvili o křesťanech, které jiní lidé mučili a ubližovali jim jen proto, že věřili v Pána Boha.

„Myslíte si, že tihle křesťané nepěstali v Pána Boha věřit?“ ptala se holčička. „Já bych totiž asi už nevěřila.“

Marek chvíli přemýšlel a pak jí na to odpověděl: „Naše víra bývá často slabá jako stéblo obilí. A když nás potká v životě něco zlého, tak se může snadno zlomit. Pán Bůh to ví. Proto si máme vyprávět příběh o tom, jak Ježíš zachránil uředníky ze strachu z bouřky na moři.“

Co je to bouřka? Dokáže ji snad někdo vysvětlit fyzikálně? Společně udělejte bouřku pomocí zpěvníků (chyťte za hřebet a třeptejte, málo, víc, co nejvíc). Pokud byste se o zpěvníky báli, tak zkuste bouřku vyvolat pomocí bručení.

## Modlitba

Pane, děkujeme ti, že jsi s námi, že nás chráníš, a proto se nemusíme bát. Prosíme, posiluj nás v této víře, obzvlášť když nás v životě potká něco těžkého nebo smutného. Amen.

Kam dále

[Bureš, Jiří: Utišení bouře a uzdravení posedlého. \(Katechetická příprava z cykl...](#)

[Zvuk moře, použitelný pro oddíl pro předškolní děti \(youtube.com\)](#)

[Ložky z korkových zátek k aktivitě pro předškoláky \(tvorivedeti.cz\)](#)

[Cvičení s padákem \(oddíl Pro mladší školní děti\)](#)

[Obrázky utišení bouře \(pro předškoláky\)](#)

Odkaz na píseň

[Někdo mě vede za ruku, když bojím se jít tmou](#)

[Pán Bůh je síla má, všechna obrana má](#)

[V tvé síle, Pane Bože můj, všem bouřím vzdoruji](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Marek 4,35–41](#)